

tostí, jež jsou ve vnučené správě (§ 99 odstavec první, 109 ex. ř. zpr. výb. str. 22 mat. II str. 27). Zrušením vnučené správy toto ohrožení vnučeného správce pominulo.

### Čís. 12473.

Odevzdáním dlužných peněz výkonnému orgánu při výkonu jeho úřední působnosti bylo zaplacenó vymáhajícímu věřiteli, třebaže výkonný orgán nedal dlužníku stvrzenku a nezapsal placení do exekučního spisu.

Neodevzdal-li výkonný orgán přijaté peníze vymáhajícímu věřiteli, jest poškozenou stranou vymáhající věřitel, nikoliv dlužník, jenž nebyl povinen vymáhajícímu věřiteli dluh znovu zaplatiti. Učinil-li tak přece, zaplatil nedluh na vlastní vrub a nemůže se domáhati (podle syndikátního zákona) náhrady škody, vzešlé mu tímto druhým placením, na výkonném orgánu ani na státu.

(Rozh. ze dne 27. března 1933, Co II 3/32.)

Žalobce zaplatil při výkonu exekuce J-ovi 929 Kč, jež však J. vymáhajícímu věřiteli (firmě P.) neodvedl. Žalobce zaplatil pak oněch 929 Kč firmě P. přímo a domáhal se jich náhrady syndikátní žalobou na československém státu a na J-ovi. Procesní soud prvního stálice (vrchní soud v Brně) uznal podle žaloby. Důvody: Podle §§ 1, 4 odst. (2) zákona ze dne 12. července 1872, čís. 112 ř. zák. ručí žalovaný erár za škodu, která vznikla žalobci tím, že žalovaný J. peníze, které od žalobce převzal, firmě P., vymáhající věřitelce, neodvedl, takže žalobce byl nucen tento dluh ještě jednou zaplatiti. Namítka žalované strany, že si žalobce škodu sám zavinil zaplativ pohledávku již zaplacenou, není opodstatněna. Neboť pohledávku vymáhající strany nelze uznati za zaplacenou již odevzdáním peněz soudnímu vykonavateli, nýbrž teprve tehdy, když soudní vykonavatel při tom postupoval podle předpisů exekučního řádu. V tomto směru přichází v úvahu ustanovení § 25 ex. ř. a instrukce pro výkonné orgány, oddíl I. §§ 20, 21, 22 a 37, podle kterých musí výkonný orgán dlužníku vydati řádnou kvitanci a zaplacení poznamenati též v exekučním spisu. V souzeném případě však se tak nestalo, takže dlužník neměl vůbec důkaz o tom, že pohledávka vymáhajícího věřitele zaplacením zanikla, a nelze dlužníku přiřítati za zavinění, že pohledávku, jejíž zaplacení nemohl dokázati, vyplatil ještě jednou svému věřiteli. Poněvadž výkonný orgán není jen zmocněncem vymáhajícího věřitele, nýbrž soudním zřízencem, nemůže žalovaný erár namítati zaplacení pohledávky vymáhajícímu věřiteli, nebyly-li výkonným orgánem peníze od dlužníka převzaty podle zákonitých předpisů vymáhajícímu věřiteli odvedeny. Tím, že žalobce později zaplatil pohledávku svého věřitele přímo, odpadl právní důvod pro žalovaný erár peníze, které výkonným orgánem byly

převzaty a tím se dostaly do soudní úschovy, podržeti, takže žalobce jest již podle § 1435 obč. zák. oprávněn, domáhati se na žalovaném eráru vrácení těchto peněz.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

#### Důvody:

Podle § 25 odst. 2 ex. ř. jest výkonný orgán, jakmile ho dojde příkaz ku provedení exekučního úkonu, zmocněn přijímati platy jménem vymáhajícího věřitele a vydávati o nich kvitance. Má proto takovéto placení účinky placení vymáhajícímu věřiteli podle §§ 1412 a 1422 obč. zák. V souzené věci byl dán výkonnému orgánu J-ovi podle exekuční knihy příkaz ku provedení exekučních úkonů proti žalobci a sice 6. června 1929 ku provedení prodeje z volné ruky, dne 14. září 1929 ku provedení odhadu a dne 12. října 1929 ku převzetí zabavených věcí. Od doby, kdy byl J-ovi dán příkaz ku provedení prodeje svršků z volné ruky až do skončení exekuce té, byl též se zákona zmocněn přijímati plnění od dlužníka jménem vymáhajícího věřitele (rozh. 11400 sb. n. s.) a byl proto výkonný orgán J. oprávněn i dne 22. října 1929 od dlužníka (žalobce) přijati zaplacení dlužného obnosu 929 Kč 20 h, neboť před placením tím nebyla započata, tím méně skončena exekuce zmíněná (prodej z volné ruky). (Srov. § 20 návodu pro výkonné orgány a § 379 odst. 4 jedn. ř.). Odevzdáním tohoto dlužného obnosu výkonnému orgánu u výkonu jeho úřední působnosti v bytě exekutově bylo zaplaceno vymáhající věřitelce firmě P., při čemž na tomto účinku se nic nezměnilo tím, nedal-li výkonný orgán dlužníku stvrzenku, kvitanci, a nezapsal-li placení to do exekučního spisu. Rozhodné je toliko zaplacení výkonnému orgánu jako zákonnému zmocněnci vymáhající věřitelky (rozh. 11400 sb. n. s.), neboť podle § 21 odst. 3 návodu pro výkonné orgány doplněného výnosem min. spravedlnosti ze dne 8. listopadu 1926, čís. Pres 1526/26 má soudní vykonavatel dáti dlužníku nebo jeho zástupci o konaném placení potvrzení i bez jeho žádosti, z čehož přece nelze dovozovati, že by placení takové nemělo účinku liberačního, nežádal-li dlužník stvrzenky, nebo byla-li mu výkonným orgánem odepřena. V tom směru posoudil tedy první soud věc nespřímně po právní stránce, měl-li za to, že plný účinek liberační pro dlužníka nastává teprve vydáním stvrzenky výkonným orgánem a poznámkou zaplacení v exekučním spise (protokolu, § 21 cit. návodu). Zda poznámka tato se stala, či nestala, nelze zjistiti, poněvadž se exekuční spis ztratil. Je-li tomu tak, pak jest přisvědčiti dovolatelům, že zaplacením obnosu 929 Kč 20 h dlužníkem výkonnému orgánu J-ovi dne 22. října 1929 u výkonu jeho úřední působnosti zanikl jeho dluh proti firmě P. a nemůže žalobce požadovati na žalovaných vrácení obnosu, jež zaplatil jako svůj pravý dluh a proto nebyl žalobce, i když byl pro domnělé nezaplacení podán proti němu návrh na uvalení konkursu, povinen jmenované firmě zmíněný obnos znovu zaplatiti. Učinil-li tak přece, zaplatil nedluh na vlastní vrub, neboť platil pohledávku již

zaplacenou, která více neexistovala a nemůže se domáhati náhrady škody mu tímto druhým placením vzešlé na žalovaných. Žalobce byl by mohl uplatniti nárok na vydání obnosu J-ovi, zaplaceného pro firmu P. jenom tehdy, kdyby mu byl nárok ten, příslušející firmě P., touto firmou býval postoupen, což však ani netvrdí. V pravdě stranou poškozenou jednáním výkonného orgánu J-a neodevzdáním obnosu pro ni přijatého byla vymáhající věřitelka firma P. a ta jediná by byla oprávněna ze zmíněného J-em provedeného porušení práva pro přestoupení úřední povinnosti žalovati Josefa J-a jako hlavního vinníka a stát jako rukojmího a plátce podle § 1 zák. ze dne 12. července 1872, čís. 112 ř. zák., t. j. vystoupiti jako žalobce. Dlužník nebyl ani proti státu, ani proti Josefu J-ovi k žalobě o náhradu škody oprávněn, neboť Josef J. zadržením uvedeného obnosu nepoškodil jej, nýbrž mohl poškoditi jen vymáhající věřitelku.

### Čís. 12474.

#### Syndikátní nárok.

**Přijal-li soudní zřízenec jako výkonný orgán částku vyšší než 5.000 Kč, nebyl ve výkonu svého úřadu, a to ani co do 5.000 Kč.**

(Rozh. ze dne 27. března 1933, Co II 4/32.)

Soudní zřízenec, jenž konal dražbu na svršky, zadržel za sebou a přivlastnil si 7.000 Kč, jež mu odevzdal František H. jménem dlužníků manželů P-ových, kterážto částka byla pojata do rozvrhové podstaty. Za to byl soudní zřízenec odsouzen pro § 181 tr. zák. Žalující firma vedla proti manželům P-ovým exekuci na svršky k vydobytí 2.634 Kč. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalující firma na československém eráru podle syndikátního zákona zaplacení 2.634 Kč. Žalovaný erár namítl, že soudní zřízenec František B. přijal sice 7.000 Kč od Františka H-a, aby od další exekuce upustil, že však nebyl ve výkonu působnosti jemu svěřené, ježto soudní zřizenci nejsou oprávněni přijímati částky vyšší než 5.000 Kč. Z téhož důvodu také prý nelze uznati platbu tu, učiněnou H-em jménem povinné strany, za platbu pro vymáhajícího věřitele, takže žalobkyně má dále nárok proti své dlužnici na zaplacení a tedy jí dosud škoda nevznikla. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** žalobu zamítl. **D ů v o d y:** Prvním předpokladem nároku na náhradu škody podle zákona ze dne 12. července 1872, čís. 112 ř. zák. jest, že soudcovský úředník porušil právo přestoupením úřední povinnosti u vykonávání svého úřadu. Podle § 25 čís. 1 ex. ř., § 333 odst. (1) j. ř. v doslovu nařízení vlády ze dne 3. listopadu 1921 čís. 393 sb. z. a n. a § 12 návodu pro výkonné orgány (výnos min. sprav. ze dne 12. července 1897 čís. 26 min. v. a z 10. května 1910 čís. 9 min. v., doplněný podle výnosu ze dne 8. listopadu 1926 Pres. 1526/26) nejsou soudní zřizenci oprávněni přijímati částky vyšší než 5.000 Kč. Přijal-li proto soudní zřízenec jako výkonný orgán částku vyšší, vybočil z mezí